

**Raport de expertiză anticorupție
asupra proiectului Hotărîrii guvernului pentru aprobarea Regulamentului
privind procedura de depunere și examinare a cererii de invenție și de eliberare
a brevetului**

I. Evaluarea generală a proiectului

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1. Fundamentarea generală a proiectului

În nota informativă autorul argumentează că proiectul hotărîrii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului este elaborat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova întru executarea prevederilor Legii nr. 50-XVI din 07.03.2008 privind protecția invențiilor.

Proiectul regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului (în continuare – proiectul Regulamentului) stabilește normele de procedură și condițiile referitoare la depunerea cererii de brevet de invenție sau de brevet de invenție de scurtă durată, modul de completare a formularului cererii, normele aplicate documentelor ce urmează a fi anexate la cerere, normele de examinare a cererii, condițiile de acordare a brevetelor de invenție, procedura de acordare a certificatului complementar de protecție, procedura de prelungire a termenului de valabilitate a brevetului de scurtă durată.

În proiect sînt incluse prevederi care concretizează care pot fi obiectele invenției. De asemenea, sînt incluse reglementări normative care precizează unele aspecte privind procedura de depunere a cererii. Prezentul proiect conține norme care precizează modul de efectuare a examinării formale și preliminare. Importante sînt și prevederile care prevăd publicarea cererii. Totodată proiectul conține și prevederi referitoare la procedura examinării de fond a cererii de brevet de invenție, prevederi ce reglementează procedura de opoziție și de contestație, precum și alte norme referitoare la activitățile legate de procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului.

Autorul menționează în nota informativă că proiectul regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului impune doar unele formalități și proceduri pe care solicitantul de drept exclusiv asupra brevetului urmează să le respecte pentru a obține titlul de protecție.

Nota informativă de asemenea conține și informația privind denumirea autorităților și instituțiilor care au efectuat avizarea proiectului respectiv.

Concluzii și recomandări: Proiectul hotărîrii de Guvern este elaborat de o autoritate competentă. Autorul elaborînd nota informativă a respectat cerințele statuate în art. 37 al Legii nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale. Considerăm că argumentele invocate de către autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului respectiv.

1.2. Fundamentarea economico-financiară a proiectului

În nota informativă, autorul proiectului menționează faptul că noile prevederi ale Regulamentului nu necesită careva cheltuieli financiare sau de altă natură.

Concluzii și recomandări: Proiectul de act normativ respectă cerința statuată în articolul 37 lit. e) din Legea nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stabilește expres că nota informativă a proiectului trebuie să conțină și fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.

1.3. Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Concluzii și recomandări: Proiectul de act normativ nu promovează careva interese/beneficii de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standardele anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

II. Evaluarea în fond a proiectului

1. Formulări lingvistice ambigue

Conținutul proiectului hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului este elaborat ținîndu-se cont, în cea mai mare măsură, de prevederile art. 46 alin. (2) al Legii nr. 317-XV privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Totuși, sînt prezente formulări lingvistice care sînt calificate ca factori ai coruptibilității, acordînd posibilități de aplicare a normei în interpretare preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control a aplicării.

Astfel, punctul 35 din proiectul Regulamentului prevede că „descrierea, revendicările, rezumatul, desenele și alte materiale prezentate într-o altă limbă decît cea de stat se depun în 2 exemplare”.

Concluzii și recomandări: Considerăm că prin această dispoziție se poate subînțelege că aceste elemente pot fi depuse doar într-o altă limbă decît cea de stat. Cu toate acestea, punctul 503 al proiectului Regulamentului prevede că dacă în cadrul procedurilor desfășurate de AGEPI sînt depuse documente într-o altă limbă decît cea de stat, traducerea lor în limba de stat se depune în termen de 2 luni de la data depunerii documentelor. Propunem a modifica textul respectiv în sensul de a se menționa că aceste documente trebuie să fie traduse, adică să fie conforme punctului 503 al proiectului Regulamentului.

Secțiunea 2 intitulată „Reprezentarea” a Capitolului II al proiectului Regulamentului face referire la reprezentarea persoanelor fizice și juridice în procedura de depunere a cererii de brevet. În special, punctul 16 și 17 nu fac referire la faptul că procura trebuie să fie înregistrată la AGEPI, conform prevederii art. 86 alin. (4) al Legii privind protecția invențiilor.

Concluzii și recomandări: Recomandăm autorului a institui norme care să prevadă că solicitantul trebuie să înregistreze la AGEPI procura conform prevederii art. 86 din Legea sus-menționată.

Punctul 149 utilizează sintagma „în termen de 2 luni”. La fel și punctul 189 utilizează sintagma „să depună în termen de 3 luni un răspuns”.

Concluzii și recomandări: Această sintagmă „în termen de 2 luni” și „în termen de 3 luni” poate duce în eroare solicitantul sau orice persoană interesată în ceea ce privește data începerii curgerii termenului acesta. Punctul 530 al proiectului Regulamentului prevede că termenele încep să curgă de la data expedierii actelor de procedură, data expedierii fiind considerată data la care pe actele de procedură a fost aplicată de către subdiviziunea respectivă a AGEPI data de expediere. În sensul punctului 149 nu se înțelege dacă curgerea termenului de 2 luni începe din data înștiințării persoanei sau din data expedierii notificării. În aceeași ordine de idei, nu este specificată modalitatea în care „AGEPI invită persoana interesată să remedieze iregularitatea în termen de 2 luni”. Recomandăm a se face modificările în acest sens. În ceea ce privește sintagma „în termen de 3 luni” considerăm că termenul începe să curgă de la data expedierii notificării.

Propunem ca după sintagma „în termen de 3 luni” prevăzută la punctul 189 din proiectul Regulamentului să fie urmată cu sintagma „de la data expedierii notificării”.

Punctul 153 prevede că în cazul în care se invocă una sau mai multe priorități, iar cererea anterioară este într-o altă limbă decât cea de stat, AGEPI poate cere de la solicitant să prezinte numai traducerea revendicărilor. Totodată în cadrul punctului respectiv se utilizează termenul de 3 luni în care se va prezenta traducerea.

Concluzii și recomandări: Observăm că este o discrepanță între textul punctului 153 și textul punctului 503 al proiectului Regulamentului. Punctul 503 prevede că dacă în cadrul procedurilor desfășurate la AGEPI sînt depuse documente într-o altă limbă decât cea de stat, traducerea lor în limba de stat se depune în termen de 2 luni de la data depunerii documentelor, în caz contrar documentele se consideră a nu fi fost depuse. Recomandăm autorului a aduce textul dispoziției 153 în concordanță cu prevederile dispoziției 503 al proiectului Regulamentului.

Punctul 336 al proiectului Regulamentului prevede că dacă opoziția este admisibilă, solicitantul este notificat despre opoziția depusă și este invitat în termen de 2 luni să prezinte observațiile sale, și după caz modificările introduse în descriere, revendicări și desene. Totodată punctul 337 prevede că observațiile solicitantului, precum și toate modificările prezentate sînt notificate părților interesate, cu oferirea posibilității de a prezenta un răspuns în termen de 2 luni.

Concluzii și recomandări: Analizînd aceste 2 puncte, 336 și 337, deducem faptul că solicitantul poate prezenta observațiile sale în decurs de 2 luni, în același timp după ce aceste observații au fost primite ele sînt notificate părților, care au la rîndul lor un termen de 2 luni de a oferi un răspuns. În acest context, putem avea un termen mai mare de 3 luni. Articolul 57 din Legea nr. 50-XVI din 07.03.2008 privind protecția invențiilor prevede la alineatul (1) că opoziția se examinează în termen de 3 luni în cadrul subdiviziunii AGEPI care a adoptat hotărîrea. Recomandăm a se aduce în concordanță conținutul prevederilor punctelor respective cu prevederile Legii sus-menționate.

Punctul 339 prevede sintagma „dacă este cazul”.

Concluzii și recomandări: Recomandăm autorului proiectului a identifica care sînt cazurile cînd în cadrul examinării opoziției se efectuează o cercetare documentară suplimentară și cu întocmirea unui raport de documentare pe un formular-tip aprobat de AGEPI sau excluderea acestei sintagme.

Secțiunea 33 a Capitolului III face referire la Comisia de Examinare. Punctul 432 prevede că hotărârea Comisiei de Examinare se semnează de președinte și de toți membrii comisiei, se înscrie în registrul hotărârilor adoptate și se comunică solicitantului sau titularului sau altor părți interesate.

Concluzii și recomandări: În cadrul secțiunii respective nu se face referire la procedura de adoptare a hotărârii de către Comisia de Examinare, totodată nu se specifică cu care număr de membri hotărârea se consideră adoptată și în caz de divergențe de opinii a membrilor comisiei, de ce trebuie să fie semnată și de membrii care nu au votat hotărârea respectivă. Recomandăm a modifica textul punctului respectiv întru înlăturarea neconcordanțelor.

Punctul 542 lit. (d) prevede că sînt excluse de la inspectare „orice alte documente a căror consultare nu corespunde scopului informării publicului referitor la cerere sau brevet”.

Concluzii și recomandări: Prin această formulare se lasă la discreție de a identifica documente care nu corespund scopului informării publicului referitor la cerere sau brevet. Astfel, se poate interpreta diferit că un document este de informație publică, altul nu, deși, anume punctul 542 prevede la literele a)-c) care documente sînt excluse de la inspectare. Recomandăm autorului să completeze punctul respectiv cu litere noi care ar conține dispoziții referitoare la documentele care vor fi excluse de la inspectare.

2. Conflicte ale normelor de drept

Proiectul Regulamentului nu conține norme care ar genera conflicte ale normelor de drept în raport cu alte prevederi ale legislației în vigoare.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

În proiectul Regulamentului s-au depistat norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, unele dintre care sînt justificate, iar altele constituie factori de coruptibilitate.

Astfel, punctul 34 face referire la „formular-tip aprobat de AGEPI” și menționează că este prevăzut la Secțiunea 6 din prezentul capitol.

Concluzii și recomandări: La general, pe tot cuprinsul proiectului Regulamentului se fac trimiteri la diferite formulare-tip aprobate de AGEPI, (ca exemplu pot servi prevederile punctului 46 sau 160), dar nu se face referire concretă unde aceste formulare sînt prevăzute. În ceea ce privește punctul 34, el

face trimitere la secțiunea 6 din prezentul capitol. Secțiunea 6 face referire doar la rubricile pe care le conține formularul-tip. Recomandăm a se face referire concretă unde sînt prevăzute formularele-tip.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Punctul 66 prevede că în cazul în care titlul nu corespunde cerințelor stabilite la pct. 58-64 sau nu respectă ordinea obiectelor revendicate, sau este prea lung, el va fi modificat din oficiu, ceea ce se notifică solicitantului.

Concluzii și recomandări: Considerăm că dispoziția punctului 66 crează un larg câmp coruptibil lăsînd la discreția autorității competente interpretarea normei date, în sensul intervenirii în schimbarea titlului unei invenții. Recomandăm modificarea prevederilor, acordînd solicitantului posibilitatea de a modifica el însuși titlul respectiv, acordîndu-i-se în acest scop și un termen rezonabil.

Punctul 143 prevede că în cazul în care descrierea va conține, totuși, expresii inadmisibile, de natura celor indicate mai sus, AGEPI le va exclude ulterior din text în cadrul procedurii de examinare.

Concluzii și recomandări: Prin sintagma „le va exclude ulterior din text în cadrul procedurii de examinare” se lasă la discreție ca AGEPI să intervină în conținutul textului acestei descrieri, fără a se face vreo notificare solicitantului. În această ordine de idei, propunem autorului ca să fie făcută o notificare solicitantului și să i se solicite de a modifica textul conținutului ca să corespundă rigorilor Regulamentului.

Punctul 347 al proiectului Regulamentului utilizează sintagma „poate să nu le ia în considerare”

Concluzii și recomandări: Sintagma „poate să nu le ia în considerare” crează un larg câmp coruptibil lăsînd la discreția AGEPI de a decide asupra luării în considerație sau nu a documentelor anexate la opoziție conform punctului 347. Recomandăm autorului proiectului de a modifica sintagma „poate să nu le ia în considerare” cu sintagma „nu le va lua în considerare”, deoarece partea cunoaște faptul că la procedura de opoziție trebuie să depună documentele menționate în termenul fixat.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

În prevederile proiectului Regulamentului nu au fost atestate careva cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor statuate prin proiect pentru diferite categorii de persoane.

6. Acces limitat la informație, lipsa transparenței

Proiectul conține suficiente prevederi pentru a asigura accesul persoanelor la informația necesară.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Proiectul Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului nu instituie careva proceduri administrative de control intern sau ierarhic superior, în special modul de exercitare a controlului asupra acțiunilor persoanelor responsabile de aplicare a respectivului Regulament.

Concluzii și recomandări: Recomandăm autorului revizuirea prevederilor proiectului Regulamentului și completarea acestuia cu proceduri privind controlul intern asupra persoanelor responsabile de aplicarea Regulamentului.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Concluzii și recomandări: Proiectul conține norme generale în ceea ce privește sancțiunile pentru încălcarea prevederilor Regulamentului de către angajații AGEPI. Recomandăm a completa Regulamentul cu norme care ar conține răspunderea persoanelor pentru nerespectarea prevederilor lui, de a se face referire la actele care reglementează responsabilitatea persoanelor pentru încălcarea prevederilor Regulamentului respectiv. În cadrul Regulamentului respectiv, propunem a fi incluse și prevederi ce ar menționa și responsabilitățile Agenției. Recomandăm a completa proiectul cu prevederi în acest sens.

Alte obiecții

Titlul proiectului Regulamentului utilizează sintagma „și de obținere a brevetului”.

Concluzii și recomandări: Titlul proiectului Regulamentului diferă de prevederile punctului 1 al aceluiași Regulament și de prevederile art. 9 al Legii nr.

50-XV din 07.03.2008 privind protecția invențiilor, care face trimitere la alin. (2) la Regulamentul privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului. În această ordine de idei, propunem ca sintagma „obținere a brevetului” a fi substituită cu sintagma „eliberare a brevetului”.

Punctul 26 utilizează sintagma „pot fi suspendate”.

Concluzii și recomandări: Prin retragerea procurii are loc încetarea de drept a exercitării împuternicirilor indicate în procură. Astfel prin retragerea procurii nu are loc suspendarea împuternicirilor indicate în ea, suspendarea echivalând cu amânarea. Propunem a substitui sintagma „pot fi suspendate” prin sintagma „încetează”.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007 de către

Vadim Curmei,
inspector al Secției drept privat,
Direcția legislație și expertiză anticorupție,

la data de 09.02.2009

telefon de contact: 257-421